2026-2 i 3-RE

Causa 2026-2 i 3-RE

(Capdevielle González i Masson Blanch c/ Govern d'Andorra)

Números de registre: 12-2026 i 13-2026. Recursos d'empara

Sentència del 27 d'abril del 2026

BOPA núm. 45, del 6 de maig del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atesos els escrits presentats i registrats al Tribunal Constitucional, el 12 de gener del 2026, per la representació processal dels Srs. Alejandro i Camila Alessandra Capdevielle González i del Sr. Juan Marco Masson Blanch, mitjançant els quals interposen sengles recursos d'empara contra les sentències de l'11 de desembre del 2025 (009/25 i 008/25), dictades pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions impugnades pel que fa a la quantificació dels perjudicis econòmics, que es restableixi als recurrents en el seu dret, i, a aquest efecte, es retrotreguin les actuacions, per tal que el Ple del Tribunal Superior de Justícia dicti unes altres sentències que quantifiquin els perjudicis

econòmics de forma raonada, proporcional i respectuosa amb el principi de reparació integral, de manera coherent amb els fets declarats, i que quantifiquin el dany patrimonial amb criteris econòmics objectivables i raonats, evitant tota arbitrarietat, tot en estricte compliment del mandat contingut en la sentència constitucional. Així mateix, demanen que se suspenguin els efectes de l'execució de les sentències impugnades fins a la resolució d'aquests recursos d'empara per evitar perjudicis de difícil reparació;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 10 de febrer del 2026 que va acumular els recursos d'empara 2026-2-RE i 2026-3-RE i que va admetre a tràmit la causa acumulada sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de febrer del 2026, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de març del 2026, pel Govern;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Víctor Torre de Silva López de Letona;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 20 de desembre del 2024, el Tribunal Constitucional va estimar el recurs d'empara 2024-47-RE interposat per la representació processal del Sr. Juan Marco Masson Blanch contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia; va declarar que s'havia vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució; i, entre d'altres, va declarar que el recurrent tenia dret a ser indemnitzat en la quantia que determinés la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient, d'acord amb els paràmetres establerts en el fonament jurídic 3.6 de la seva sentència.

El 14 d'abril del 2025, el Tribunal Constitucional va dictar una sentència molt similar respecte del recurs d'empara presentat per la representació processal del Sr. Alejandro Capdevielle Flores, traspassat durant el procediment, i succeït processalment pels seus dos fills, Alejandro i Camila Alessandra Capdevielle González (causa 2024-48-RE).

1.2. Arran d'aquestes decisions constitucionals, els recurrents van interposar, respectivament, una demanda de responsabilitat patrimonial de l'Estat a causa del funcionament anormal de l'Administració de Justícia, d'acord amb l'article 10 de la Llei qualificada de la Justícia i amb els articles 22 i següents de la Llei transitòria de procediments judicials, en què el Sr. Juan Marco Masson Blanch sol·licitava 13.500,00 € en concepte de dany moral (1.500,00 € per any) i 266.935,11 € en concepte de dany patrimonial, import calculat sobre la pèrdua de valor (lucre emergent) dels 1.425.000 USD embargats des de l'any 2015 per l'efecte de l'IPC dels darrers 4 anys, i en què els germans Capdevielle González sol·licitaven 15.000,00 € en concepte de dany moral (1.500,00 € per any) i 1.904.582,00 € en concepte de dany patrimonial, import calculat sobre la pèrdua de valor (lucre emergent) dels 10.167.377,00 € embargats des de l'any 2015 per l'efecte de l'IPC dels darrers 4 anys.

1.3. L'11 de desembre del 2025, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va dictar sengles sentències (008/2025 i 009/2025), en què estimava parcialment aquestes demandes i declarava el dret del Sr. Juan Marco Masson Blanch a rebre de l'Estat 8.000,00 €, en concepte de danys morals i patrimonials, i, el dret dels Srs. Alejandro i Camila Alessandra Capdevielle González, successors processals i testamentaris del Sr. Alejandro Capdevielle Flores, a rebre de l'Estat 15.000,00 €, en concepte de danys morals i patrimonials.

1.4. El 12 de gener del 2026, la representació processal dels Srs. Alejandro i Camila Alessandra Capdevielle González i del Sr. Juan Marco Masson Blanch va interposar sengles recursos d'empara contra les sentències esmentades de l'11 de desembre del 2025, dictades pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents al·leguen que la decisió impugnada vulnera el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i el principi d'interdicció d'arbitrarietat, perquè conté una motivació aparent i incoherent, menysté la doctrina vinculant del Tribunal Constitucional, buidant-la de contingut, i quantifica de manera arbitrària el dany patrimonial sofert per les dilacions indegudes.

- Recorden que davant la durada desproporcionada de la fase d'instrucció de les diligències prèvies seguides en contra seva es van interposar sengles recursos d'empara, els quals van ser estimats (sentències del 20 de desembre del 2024 -2024-47-RE- i del 14 d'abril del 2025 -2024-48-RE). Aquestes resolucions no només van declarar la vulneració del dret fonamental a un judici de durada raonable, sinó que, de forma expressa i determinant, van establir que s'havia produït un perjudici moral evident per la incertesa i l'angoixa generades i que, a més, s'havien de tenir en compte els perjudicis econòmics evidents, derivats del manteniment del bloqueig dels comptes bancaris durant més de 9 anys sense generar cap rendiment econòmic.

- En el fonament jurídic 3.6 el Tribunal Constitucional declarava:

"*En darrer terme, constatada la durada indeguda i no raonable d'aquest procés penal, el recurrent sol·licita que el Tribunal Constitucional reconegui que s'ha produït un perjudici econòmic, atès que els seus comptes estan embargats des del 2015.*

És clar que l'estimació del recurs d'empara comporta, de conformitat amb l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, una indemnització a determinar per la jurisdicció ordinària.

Com va succeir en el cas de la nostra sentència del 20 de setembre del 2023 (causa 2023-39-RE) també concorre un paràmetre a tenir especialment en compte. Els comptes corrents embargats del recurrent es mantenen subjectes a la trava durant més de 9 anys, sense que se n'obtingui cap rendiment econòmic.

Per tant, la durada no raonable i excessiva del procés penal afecta als drets fonamentals a la jurisdicció i al procés degut de la part que demana l'empara, i alhora produeix evidents perjudicis econòmics; extrem que haurà de ser tingut en compte per la jurisdicció ordinària en el moment de fixar la indemnització".

- En aplicació d'aquesta resolució constitucional, els germans Capdevielle van sol·licitar 15.000,00 € en concepte de danys morals, i, 1.904.582,00 € en concepte de danys patrimonials, calculats sobre la pèrdua de valor i el lucre cessant dels fons bloquejats per l'efecte de l'IPC dels darrers 4 anys, i, el Sr. Juan Marco Masson Blanch va sol·licitar 13.500,00 € en concepte de danys morals, i, 266.935,11 € en concepte de danys patrimonials, calculats sobre la pèrdua de valor (lucre emergent) dels 1.425.000 USD embargats des del 2015, per l'efecte de l'IPC dels darrers 4 anys.

- El Ple del Tribunal Superior de Justícia va atorgar als primers una indemnització total de 15.000,00 €, i, al segon, 8.000,00 €.

- Per arribar a aquests imports el Ple aplica un criteri establint una indemnització conjunta de 2.000,00 € per any de retard, i incrementa la quantitat fixada per any en concepte d'indemnització per danys morals en 500,00 €.

- Segons el parer dels recurrents, la sentència impugnada en lloc de desplegar una quantificació congruent amb un perjudici econòmic necessàriament vinculat a la indisponibilitat prolongada dels fons sense rendiment, opta per una xifra plana (500 €/any) sense cap explicació de proporcionalitat, de base econòmica o de criteri de correspondència amb l'afectació patrimonial descrita; i això suposa una aplicació merament retòrica del mandat constitucional i una execució materialment buida i mancada de fonament, contrària al dret a una decisió fonamentada en Dret.

- Manifesten que el Ple ha eludit la seva obligació de valoració dels perjudicis econòmics i ha aplicat el criteri preestablert en un altre cas, afegint un petit suplement a la indemnització per dany moral. Aquesta actuació no repara "*un dany patrimonial*", sinó que només atorga una gratificació simbòlica que ignora la naturalesa i l'abast del perjudici econòmic real, ja que no guarda cap relació amb la

quantia del fons que hagi pogut tenir el perjudicat, ni es fonamenta en cap càlcul econòmic, ni tan sols aproximat, sobre la pèrdua de poder adquisitiu (inflació) o el lucre cessant (pèrdua de rendiments d'inversió). Considera que una quantitat tan ínfima no compleix amb el principi de reparació integral del dany (*restitutio in integrum*), que exigeix restablir al perjudicat en la situació més propera possible a aquella que tindria si la vulneració del seu dret no s'hagués produït.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions impugnades pel que fa a la quantificació dels perjudicis econòmics, que se'ls restableixi en el seu dret, i, a aquest efecte, es retrotreguin les actuacions, per tal que el Ple del Tribunal Superior de Justícia dicti unes altres sentències que quantifiquin els perjudicis econòmics de forma raonada, proporcional i respectuosa amb el principi de reparació integral, de manera coherent amb els fets declarats, i que quantifiqui el dany patrimonial amb criteris econòmics objectivables i raonats, evitant tota arbitrarietat, tot en estricte compliment del mandat contingut en la sentència constitucional.

2.2. Argumentació del Ple del Tribunal Superior de Justícia

- Pel que fa al dany moral, el Ple té en compte que els recurrents ja van ser rescabalats per algunes dilacions indegudes en la mateixa causa, imports que han de ser ara deduïts, per no compensar-los doblement (2.400,00 €), així com també ho han de ser els períodes de suspensió de la causa per comptar el lapse de temps finalment a considerar per concloure els anys totals de la dilació indeguda.

- Decideix que el període de temps de dilacions per als germans Capdevielle González és de 7 anys, entén que la quantitat adequada com a indemnització en concepte de dany moral ha de ser de 10.500,00 € (1.500,00 € per any).

- Pel que fa al Sr. Juan Marco Masson Blanch conclou que el període de temps de dilacions és de 4 anys, i que, per tant, li correspondran 6.000,00 € en concepte d'indemnització per dany moral.

- Sobre els perjudicis patrimonials, el Ple recorda que l'article 10.2 de la Llei qualificada de la Justícia disposa que el dany al·legat ha de ser sempre cert i efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat en relació amb una persona o amb un grup de persones. És per això que els danys eventuals o hipotètics no són indemnitzables.

- Afegeix que el dany ha de ser conseqüència, en aquest cas, de l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia i, en concret, del retard en concloure les diligències prèvies i decidir, per tant, si es sobreseu la causa o es continua la seva tramitació incoant el sumari corresponent.

- Declara que la indemnització demanada per perjudicis econòmics en forma de pèrdua de valor dels diners embargats per la inflació no és procedent, perquè no existeix una relació directa amb el retard en concloure les diligències prèvies; en efecte, els perjudicis es consideren produïts pel fet que els fons continuïn embargats, no s'ha pogut obtenir cap rendiment dels mateixos i han perdut valor per la inflació, però no existeix cap seguretat que amb el desenvolupament normal de la instrucció de la causa els fons bancaris no haguessin continuat embargats d'haver-se resolt en un temps raonable la conclusió de les diligències prèvies o, fins i tot, no haguessin pogut resultar comissats i, a més, ha estat l'apreciació de l'existència d'indicis de la procedència il·lícita dels fons embargats aquella que ha determinat l'adopció i el manteniment de les mesures cautelars.

- Finalment, considera que la pèrdua de valor dels fons es calcula sobre la base de la inflació del Principat quan no consta que els diners, si no haguessin estat bloquejats, s'haguessin invertit en el país, tractant-se, per tant, d'una devaluació incerta i hipotètica.

- Malgrat això, el Tribunal Constitucional ha considerat que la duració excessiva i no raonable del procediment ha produït evidents perjudicis econòmics i que aquests perjudicis hauran de ser tinguts en compte per fixar la indemnització, de forma que s'ha de procedir a una reparació dels perjudicis, i aplicant la sentència del 19 de maig del 2025, recaiguda en la causa TSJ-PLE 000008/2024, la qual inclou, tant el dany moral com el patrimonial sofert pel demandant, aplica una indemnització de 500,00 € per any de retard, amb un topall màxim de 4.500,00 €. Així doncs, atorga al Sr. Juan Marco Masson Blanch 2.000,00 € en concepte de perjudicis patrimonials que sumats als 6.000,00 anteriors, fan un total de 8.000,00 €; i, pel que fa als germans Capdevielle González, per aquest mateix concepte, fixa una indemnització màxima de 4.500,00 €, a raó de 500,00 € per any de dilació, cosa que implica augmentar en un any el període de dilacions de 7 anys anteriorment considerat per fixar la indemnització per danys morals, i serà aquesta quantitat acceptada per la representació del Govern aquella que ha de ser concedida pel Ple, que sumats als 10.500,00 € fan un total de 15.000,00 €.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal posa de manifest que no correspon al Tribunal Constitucional entrar a revisar el quàntum indemnitzatori en si mateix decidit pel Ple, atès que aquesta funció excedeix l'àmbit propi del recurs d'empara, sinó que la seva competència se circumscriu exclusivament a determinar si s'ha produït o no una vulneració d'un dret fonamental.

- Recorda que aquesta qüestió, ja va ser objecte de pronunciament constitucional en les causes 2024-47-RE i 2024-48-RE. En aquest mateix sentit, l'article 10.3 de la Llei qualificada de la Justícia estableix literalment que "*l'acció per al reconeixement de l'error judicial o de l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia i per a l'eventual avaluació del dany, s'haurà d'instar davant del Ple del Tribunal Superior de Justícia, dins del termini improrrogable de tres mesos, comptadors des del dia en què es pugui exercitar*".

- Així mateix, recorda que la sentència del Tribunal Constitucional del 17 de febrer del 2025 (causa 2024-75-RE) també va declarar de manera expressa que "*No obstant això, la determinació de la indemnització correspon al Ple del Tribunal Superior de Justícia, de manera que ha d'establir la indemnització de conformitat amb l'acreditació del dany en els supòsits de funcionament anormal de l'Administració de Justícia. En aquest cas, corresponia a la jurisdicció ordinària la fixació de la indemnització una vegada constatat pel Tribunal Constitucional el dany derivat de la lesió del dret a un judici de durada raonable*".

- Per tant, de conformitat amb el precepte esmentat i amb la jurisprudència mencionada, no correspon al Tribunal Constitucional efectuar la quantificació del dany.

- I és precisament aquest òrgan aquell que, de manera motivada i coherent, ha fixat la indemnització pels danys patrimonials en l'import de 500,00 € per any, fins a un total de 4.500,00 €. En efecte, en el fonament de dret quart de les sentències avui objecte de recurs s'exposa de forma extensa, detallada i raonada la motivació que condueix a aquesta conclusió, amb expressa consideració dels criteris aplicables i de les circumstàncies del cas concret.

- Així doncs, considera que no hi ha una eventual vulneració del dret a la jurisdicció per una manca de motivació o d'explicació sobre l'import i sobre la proporcionalitat de la indemnització, sinó que hi ha una mera discrepància de la part recurrent amb el resultat econòmic fixat, per considerar que ha de rebre una quantia superior a aquella que li ha estat reconeguda.

- Addueix que l'import reconegut pel Ple és raonable i motiva que la petició de la part recurrent d'una quantia superior és infundada i del tot desproporcionada, i en cap cas pot considerar-se que això constitueixi la vulneració de cap dret fonamental.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara.

2.4. Argumentació del Govern

- Contràriament a allò que sostenen els recurrents, el Govern considera que la resolució impugnada ha donat un degut compliment a les sentències constitucionals quant a la valoració dels perjudicis econòmics. Tampoc comparteix la tesi dels recurrents segons la qual el mer reconeixement d'una vulneració d'un dret fonamental comporta de forma automàtica el dret a percebre qualsevol quantitat reclamada en concepte de perjudici econòmic.

- Allò que no és objecte de controvèrsia és que, de conformitat amb l'article 10 de la Llei qualificada de la Justícia, la determinació i la quantificació del dany derivat d'un error judicial o d'un anormal funcionament de l'Administració de Justícia correspon al Ple del Tribunal Superior de Justícia.

- Addueix que en el cas que ara ens ocupa, el Ple en el moment d'executar allò que havia indicat el Tribunal Constitucional, va examinar els perjudicis econòmics invocats pels recurrents i va constatar que no havien estat acreditats de manera suficient, ni pel que fa a la seva existència real, ni quant a la seva connexió causal amb la dilació indeguda apreciada, no podent ser considerats els perjudicis invocats com a certs i efectius en els termes exigits per la llei. Davant aquesta manca d'acreditació, el Ple va optar per fixar una quantia de caràcter declaratiu, com a forma de reconeixement de la vulneració constatada.

- Seguidament, reprèn els arguments exposats pel Ple per fixar la quantia determinada en concepte de danys econòmics (fonament de dret quart).

- Recorda que l'abast del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret garanteix que l'òrgan jurisdiccional ha de resoldre la pretensió plantejada, mitjançant una resolució motivada, amb expressió de les raons jurídiques i, si s'escau, de valoració probatòria que sustenten la decisió.

- En aquest cas, els pronunciaments del Ple contenen una àmplia motivació per a la fixació d'una quantia per un import de 500,00 € per any de dilació, en concepte de perjudicis econòmics. Destaca que no es pot obviar que els demandants no han acreditat de manera fefaent que els danys patrimonials reclamats siguin reals, certs i efectius, ni han demostrat l'existència d'un nexe causal entre l'aplicació dels índexs de preus de consum (IPC) i un eventual guany cert i frustrat que haurien deixat de percebre com a conseqüència de la durada excessiva del procediment.

- El mètode emprat -consistent en aplicar l'IPC dels darrers 4 anys sobre l'import total del compte bloquejat- no acredita una pèrdua patrimonial efectiva, ni un lucre cessant realment produït. Cal subratllar que l'IPC és un indicador destinat a mesurar l'evolució general dels preus i la pèrdua de poder adquisitiu, però no constitueix un instrument idoni per quantificar rendibilitats econòmiques, beneficis deixats d'obtenir o oportunitats d'inversió frustrades. No es pot assimilar la pèrdua de poder adquisitiu a la pèrdua d'un guany econòmic concret i provat. El dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, en cap cas garanteix l'estimació íntegra de les pretensions de la part, ni la coincidència amb la seva tesi jurídica o quantificació del dany. En qualsevol cas, la discrepància amb el resultat no equival a una manca de motivació, ni a una vulneració del dret fonamental.

- Afegeix que si bé és cert que la sentència constitucional va reconèixer la vulneració del dret a un judici de durada raonable i va establir que el Tribunal Superior de Justícia havia de tenir en compte els eventuals danys econòmics derivats del bloqueig dels comptes bancaris, aquesta declaració no comportava el reconeixement automàtic d'una quantia determinada, tampoc la presumpció de l'existència i de l'extensió del dany en els termes postulats per la part agent, ni molt menys la dispensa de la càrrega de la prova.

- El Govern constata que l'òrgan competent, aplicant els requisits legals establerts a tal efecte ha analitzat les pretensions dels recurrents, ha valorat la prova aportada i n'ha extret les seves conclusions, en concret, que els danys econòmics reclamats no havien estat acreditats en l'extensió reclamada. Aquesta conclusió constitueix una resposta expressa, raonada i jurídicament fonamentada i que no pot ser titllada d'il·lògica o d'irraonable pel sol fet que no sigui compartida pels recurrents.

- Conclou que la discrepància amb la quantificació del dany no constitueix la vulneració del dret fonamental, sinó una mera disconformitat amb el resultat de la valoració jurídica i probatòria efectuada pel Ple.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament aquest recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Aquests recursos d'empara acumulats són els tercers que presenten els recurrents en relació

amb el mateix procés penal. En efecte, ja l'any 2021 la representació processal dels Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Juan Marco Masson Blanch van interposar un primer recurs d'empara que va donar lloc a la causa 2021-93-RE, resolta mitjançant la sentència d'aquest Tribunal Constitucional del 17 de gener del 2022. Aquesta sentència va estimar el recurs, va declarar que s'havia vulnerat el dret fonamental a un procés de durada raonable i, entre altres punts, va reconèixer que els recurrents tenien dret a ser indemnitzats pels perjudicis soferts. Arran d'aquesta decisió constitucional, el Tribunal Superior de Justícia, en virtut de la seva sentència núm. 22/22 del 26 de setembre del 2022, va concedir una indemnització de 2.400,00 € pel dany moral sofert.

L'any 2024 els mateixos recurrents van interposar uns nous recursos d'empara, que van donar lloc a les causes 2024-47-RE i 2024-48-RE, les sentències de les quals han estat ressenyades en els antecedents d'aquesta resolució.

La peculiaritat de l'empara actual, en relació amb les anteriors, rau en què no es dirigeix contra cap actuació de la jurisdicció penal, sinó que impugna dues sentències del Ple del Tribunal Superior de Justícia, les ja citades sentències 008/2025 i 009/2025, de l'11 de desembre del 2025, que van concedir sengles indemnitzacions de 8.000,00 € i de 15.000,00 €, respectivament, al Sr. Juan Marco Masson Blanch i als successors processals del Sr. Luis Alejandro Capdevielle Flores. S'imputa a aquestes sentències una vulneració dels seus drets fonamentals, en particular, del dret a una decisió fonamentada en Dret, previst a l' article 10.1 de la Constitució.

3.2. Un dels pilars fonamentals de qualsevol Estat de Dret és l'existència d'una jurisdicció independent, que resolgui els litigis amb imparcialitat, la qual cosa, al seu torn, constitueix un dret fonamental dels ciutadans. En l'àmbit del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, l'article 6 reconeix el dret a un procés equitatiu. Això inclou exigències de motivació de les sentències, com així ho indica el Tribunal Europeu dels Drets Humans en la seva sentència del cas Ovcharenko i Kolos c/ Ucraïna, núm. 27276/15 i 33692/15, del 12 de gener del 2023, fonament jurídic 126.

En la nostra Constitució es reconeix el dret a què les sentències estiguin motivades i fonamentades en l'ordenament jurídic, dret establert a l'article 86.2 de la Constitució, el qual s'ha d'interpretar conjuntament amb l'article 10.1 del mateix text.

3.3. Els recursos d'empara acumulats tenen una singularitat, ja que en ells s'afirma que les sentències del Ple del Tribunal Superior de Justícia van buidar de contingut les sentències del Tribunal Constitucional recaigudes en les causes 2024-47-RE i 2024-48-RE. Això hauria suposat una afectació singular del dret constitucional a la jurisdicció.

En efecte, l'article 95.1 de la Constitució estableix que les sentències d'aquest Tribunal "*vinculen els poders públics i els particulars*". En el mateix sentit s'expressa l'article 2.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. No hi ha cap dubte que tots els Tribunals de Justícia d'Andorra, com a poders públics del Principat, estan vinculats per les sentències del Tribunal Constitucional. Contradir-les o buidar-les de contingut suposa una infracció al caràcter d'intèrpret suprem de la Constitució i, alhora, una vulneració del dret a la jurisdicció (article 10.1 de la Constitució). Aquest dret inclou la intangibilitat de les sentències fermes, i en particular les d'aquest Tribunal Constitucional.

No obstant això, la intangibilitat de les sentències d'aquest Tribunal passa per interpretar-les adequadament, sense tractar d'imposar com a única possibilitat allò que postula una de les parts. En aquest sentit es deia en el fonament jurídic quart de la nostra sentència del 7 de setembre del 2007, (causa acumulada 2007-3 i 6-RE):

"*el dret a l'execució de les sentències constitucionals d'empara no imposa una única solució constitucionalment legítima quant a l'abast de la retrotracció o, en altres paraules, aquest dret no permet identificar unes circumstàncies que justifiquin o permetin que la jurisdicció judicial dicti una nova resolució després de la sentencia d'empara constitucional. La diversitat de models, pel que fa a l'abast de la retrotracció, que existeixen a l'actualitat en ordenaments jurídics que garanteixen els drets a l'execució, a la fermesa i a la intangibilitat de les sentències constitucionals mostra que, tot respectant aquests drets, hi caben diverses alternatives perfectament legítimes*".

Aplicant les consideracions anteriors al cas que ens ocupa, s'aprecia que l'afirmació dels recurrents segons la qual el Ple del Tribunal Superior de Justícia va buidar de contingut les sentències del Tribunal Constitucional del 20 de desembre del 2024 i del 14 d'abril del 2025, en les causes 2024-47-RE i 2024-48-RE, no se sosté.

En efecte, l'argumentació dels recurrents es fonamenta en què aquestes sentències van declarar: "*que la part recurrent té dret a ser indemnitzada en la quantia que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient, d'acord amb els paràmetres establerts en el fonament jurídic 3.6 d'aquesta resolució*" (apartats 5 i 4 del dispositiu d'ambdues sentències).

I en el fonament jurídic 3.6 es deia:

"*Per tant, la durada no raonable i excessiva del procés penal afecta als drets fonamentals a la jurisdicció i al procés degut de la part que demana l'empara, i alhora produeix evidents perjudicis econòmics; extrem que haurà de ser tingut en compte per la jurisdicció ordinària en el moment de fixar la indemnització*".

La lectura de les sentències del Ple del Tribunal Superior de Justícia revela amb claredat que no ha existit contradicció amb les dues sentències d'aquest Tribunal en les causes 2024-47-RE i 2024-48-RE. No s'ha negat la durada irraonable del procés penal, ni que aquesta hagi produït danys i perjudicis. Tampoc s'han rebutjat els perjudicis econòmics que han donat lloc a sengles indemnitzacions de 4.500,00 € i de 2.000,00 € per aquest concepte.

Més enllà d'això, els recurrents en empara discrepen de la quantia i de la manera de determinació d'aquestes indemnitzacions per perjudicis econòmics. La discrepància és legítima, però no permet afirmar que el Ple del Tribunal Superior de Justícia hagi desconegut o buidat de contingut les sentències fermes d'aquest Tribunal Constitucional.

3.4. Tractada aquesta qüestió, queda per resoldre l'al·legada infracció al dret a una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució).

Convé començar per una expressió de gran importància, repetida amb insistència en les sentències i en els autes que resolen recursos d'empara: "*El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal de cassació, ni un tribunal suprem*" (veg. per ex. l'aute del 10 de febrer del 2026, recaigut en la causa 2026-1-RE, fonament jurídic 3.1).

El dret a obtenir resolucions dels tribunals que estiguin fonamentades en Dret no garanteix l'encert, ni la qualitat d'aquestes resolucions. Aquest dret, simplement prohibeix que el seu raonament sigui il·lògic, absurd o arbitrari (veg. la sentència del 13 de març del 2025, recaiguda en la causa 2024-83-RE).

Els recurrents fonamenten la seva posició en un pressupòsit no expressat: les quantitats embargades seran retornades als seus titulars. Assumeixen, de manera implícita, que no es produirà el comís.

Partint del fet que les quantitats embargades es retornaran als seus titulars, els recurrents equiparen la depreciació deguda a la inflació amb els perjudicis econòmics soferts. I, en no admetre-ho així la sentència del Ple del Tribunal Superior de Justícia li retreuen no estar fonamentada en Dret.

Ara bé, el Tribunal Constitucional no va excloure el comís, ni tampoc el va excloure el Ple del Tribunal Superior de Justícia, que expressament va contemplar aquesta possibilitat en les seves

sentències com a un dels raonaments que va conduir a la decisió.

Si s'exclouen dels perjudicis econòmics la pèrdua de valor de la moneda per la inflació, la forma de determinar-los ha de ser necessàriament una altra. El Ple del Tribunal Superior de Justícia va entendre que, en aquestes circumstàncies, com que no hi havia cap perjudici econòmic concret acreditat, una forma de rescabalar les dilacions indegudes era acudir a una quantitat fixa per any, seguint el precedent d'una altra sentència anterior. Evidentment, la quantitat fixa és aliena per complet a la pèrdua de valor de les quantitats embargades, però no es pot dir que no estigui individualitzada. En efecte, la prolongació d'un procés penal sol generar més despeses de defensa jurídica, en atenció precisament a la seva major durada.

En casos en què la lesió del dret constitucional sigui materialment irreparable, el Tribunal Constitucional només "*determina el tipus de responsabilitat en què ha incorregut el subjecte que va vulnerar el dret perquè es pugui exigir davant la jurisdicció ordinària*", d'acord amb l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. La competència per determinar les indemnitzacions per un funcionament anormal de l'Administració de la Justícia corresponen al Tribunal Superior de Justícia (article 10 de la Llei qualificada de la Justícia i article 25 de la Llei transitòria de procediments judicials).

Les decisions del Ple del Tribunal Superior de Justícia recorregudes en empara no són contradictòries, ni il·lògiques, ni absurdes, ni arbitràries. Operen segons uns criteris jurídics coneguts, moltes vegades emprats en la difícil tasca d'avaluar danys. Amb independència del seu encert i de la seva qualitat jurídica, que no correspon a aquest Tribunal valorar, no es pot dir que no estiguin fonamentades en Dret.

3.5. Així, doncs, no existeix cap vulneració del dret establert a l'article 10.1 de la Constitució, ni respecte del dret a la jurisdicció, per haver desconegut sentències fermes d'aquest Tribunal, ni respecte del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret. Aquests recursos d'empara acumulats han de ser, per tant, desestimats.

3.6. La desestimació de l'empara comporta la imposició de les costes a la part recurrent, d'acord amb les disposicions de l'article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar els recursos d'empara 2026-2-RE i 2026-3-RE, interposats per la representació processal dels Srs. Alejandro i Camila Alessandra Capdevielle González i del Sr. Juan Marco Masson Blanch contra les sentències de l'11 de desembre del 2025 (009/25 i 008/25), dictades pel Ple del Tribunal Superior de Justícia.

2. Declarar que no s'ha produït cap vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Imposar als recurrents les costes processals derivades de la desestimació dels seus recursos d'empara.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, al Govern, al Ple del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 27 d'abril del 2026.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat